

בד"ץ חניכי הישיבות בראשות הגאב"ד רבי מרדכי גרוס שליט"א

ניסן תשע"ה

בס"ד

להלן רשימה של מוצרים והבעיות האפשריות בהם בחג הפסח לגבי מכירת חמץ, ולגבי חמץ שעבר עליו הפסח:

אבקת אפיה – מכיל דרך כלל רק עמילן קטניות.
אבקות מרק – ברוב האבקות מרק – העמילן הוא מקטניות, מרק פטריות ובצל לעיתים מכיל קמח.
אבקת משקה צ'יקו – דרך כלל חמץ גמור, מאחר שמכיל דגנים ולתת. יש סוג שעשוי רק מעולש, והוא ספק חמץ.
אבקת פלאפל – חמץ גמור
אגוזים ושקדים קלופים – מכילים לעיתים חומרים מונעי חמצון שאפשר שהם תערובת חמץ.
אלכוהול – רוב האלכוהול אצלנו הוא סינטטי, ביצורים השונים יש אלכוהול העשוי מדגנים, וכן העשוי מיין. בדרך כלל אין אפשרות לדעת ממה הוא מיוצר.
אלכוהול רפואי – פסול מאכילת כלב
בייגלה – חמץ גמור, דרך כלל מכיל לתת שהוא ודאי חמץ, דעת הגר"מ גרוס שליט"א שאין זה מעמיד.
בירה – חמץ גמור, מכיל לתת, שהוא חמץ גמור, תהליך היצור של בירה ארוך, על כן בירה מקומית במשך חודשי הקיץ היא ודאי חמץ שנמכר בפסח.
בשר מעובד – [וכן דגים] החומרים המוספים דרך כלל הם ללא חשש חמץ.
גבינות – כשהם לא כשרות לפסח האנזים (שהוא מעמיד) בגבינה יכול להיות חמץ, ויש למכרו כדן.
גלוטן – חלבון החיטה, יש הטוענים שאינו חמץ, מאחר שאינו יכול לתפוח לעולם, אבל לא הסכימו לזה הפוסקים וראה במאמר הגאב"ד שליט"א שכתב שזה חמץ גמור.
גלוטן כמוצר כח"ג, מוסף בעיקר ללחם ומוצרי סויה וקרקרים.
מוצרים רבים מצוין על גבי האריזה "מכיל גלוטן" זה לא מדובר בתוספת של גלוטן, אלא שיש קמח במוצר. כיתוב זה מחויב, מאחר שגלוטן מכיל רכיבים המסוכנים לחולי צליאק או לרגישים לקמח.
גלוקוזה – עשויה מעמילן. גלוקוזה תוצרת הארץ תמיד עשויה מתירס (קטניות, כאשר יש יצור קטן לצורך פסח, מעמילן כשל"פ) בחו"ל ובעיקר באירופה יש שנים שרוב הגלוקוזה עשוי מעמילן חיטה, וזה חמץ גמור.
גלוקוזה אבקה – כגלוקוזה סירופ
גלידה – שתם גלידה אינה חמץ, אלא חשש תערובת חמץ. גלידה אמריקאית מכילה חומרים בחשש חמץ גמור.
גריסים – כתבו הפוסקים שהם ספק חמץ מאחר שאין זה ודאי שהבקיע השעורה בזמן היצור, אם ידוע שהיה בידי ישראל ולא מכרו היה הרי הוא אסור כדן ספק. כיום גריסים בכשרות עד"ח הם ללא חשש חמץ.
וויטמינים – רובם של הוויטמינים הם בחשש חמץ, וחלקם ודאי חמץ.
וופלים – חמץ גמור, גם שנעשה מקמח שלאחר הפסח, הקרם הוא על בסיס וופלים ישנים מלפני הפסח.
חיטה יבשה – דינה כגריסים.
חמצוצים (ממתק) – חמץ גמור
ירקות קפואים ומעובדים – ללא חשש חמץ
לתת – חמץ גמור, דרך כלל עשוי משעורה נבוטה, [לעיתים רחוקות גם מחיטה] כאשר בתהליך היצור הופכים את העמילן שהשעורה לפחמימות וסוכרים נמסים, בתהליך ארוך הוא מיובש ומופיע כאבקה או כתמצית, הלתת משמש לאפיה בעיקר בלחם בייגלה ובסקוויטים, משקאות חריפים בירה ומשקאות קלים וכן בממתקים, כמו כן תחליף קפה (צ'יקו) מכיל לתת.
לחם – חמץ גמור, חוץ מקמח הלחם מכיל מספר רב של משפרי אפיה וחלקם עשויים להיות חמץ אבל דרך כלל הם נועדים רק לשפר את חיי המדף או להעשיר את המוצר בחלבון שניטל ממנו בתהליך טחינת הקמח ולא לטעם או להיות מעמיד. לחם קל – חמץ גמור, חוץ מקמח, המרכיב עיקרי של לחם קל הוא הגלוטן, עיקר תפקידו של הגלוטן בלחם קל הוא לטעם ואינו בטל, על כן בלחם קל גם למקילים בקמח, יש לחשוש לו לחמץ.
ממתקים ומוצרים המכילים גלוקוזה – כשהם מיוצר בארץ זה דרך כלל קטניות, כאשר הוא מיוצר בחו"ל יתכן שזה חמץ גמור,
מזון תינוקות – תחליפי חלב, חלקם בחשש חמץ, וחלקם ודאי חמץ. דייסות, חלקם חמץ ורובם קטניות. פירות וירקות, חשש תערובת חמץ, ניתן למכור כדן.
ממתקים – יש המכילים קמח [כגון מקלות גומי חמוץ מתוק] ויש המכילים גלוקוזה. שניהם ודאי חמץ. רוב הממתקים בחשש תערובת חמץ.
מעדני חלב – ללא כשרות לפסח בחשש חמץ.
מעדן יוגורט טבע – חמץ גמור.
מלח לימון – תפקיד מלח לימון במוצר לתת טעם, ויש לעשות שאלת חכם על משקאות וכדו' מחו"ל שהיו בידי ישראל [המלח לימון המיוצר בארץ ישראל הוא כשר לפסח כל השנה]. ועיין במאמר הגאב"ד שליט"א שביאר אמאי מקילים לאחר הפסח במוצרים המכילים מלח לימון.
לפעמים תפקידו של מלח לימון, הוא רק לייצב את המוצר, ואז אין דינו מוסיף טעם.
משחת שיניים – רק בהכשר.
משקאות קלים – מכילים תמציות בחשש חמץ, מלח לימון (עיין מלח לימון)
משקאות חריפים – וויסקי בירה ודאי חמץ. וודקה ועוד סוגים שונים חלקם חמץ

ודאי וחלקם בחשש חמץ.
נקניק עוף או בשר – כיום בתעשיות הנקניק אין ודאי חמץ, מאחר שדרך כלל התוספים הם עמילני צמחיים אחרים.
נקניקיות סויה – על פי פסק הגאב"ד שליט"א ודאי חמץ, מאחר שמכילות כמות גדולה של גלוטן.
סבונים משחת שיניים וכדו' – תערובת חמץ נוקשה, וכתב על זה הגאב"ד שליט"א אם נפסל מאכילת כלב מותר, ע"כ סבונים תמרוקים ומשחת שיניים וכיו"ב מותרים אחר הפסח.
עמילן – פחמימות הנמצאות במוצרי מזון רבים מהצומח. קמח [חמץ], אורז, תירס [קטניות], תפוח אדמה, ותפיוקה [כשר לפסח] ועוד. מוצרים רבים המכילים עמילן זה עמילן תירס שהוא קטניות, מספר קטן של מוצרים המיוצרים בארץ מכיל עמילן חיטה, בעיקר רטבים שונים.
העמילן מופיע במזון בצורות שונות, קמח תפוח אדמה או קורנפלור [תירס] או כעמילן מורכב יותר.
פודינג – בחברת אוסם העמילן הוא קטניות, חברות אחרות יש לברר.
קבוקים ובוטנים אמריקאים – חמץ גמור
קורנפלקס ודגני בוקר – ישנם סוגים העשויים מחמץ גמור, ישנם העשויים מתירס אבל מכילים לתת שהוא חמץ גמור ועשוי לטעם.
קמח – נחלקו הפוסקים האם בתהליך הרחיצה שלפני הטחינה הוא מחמיץ, וידוע פסקו (האחרון) של מרן הגרי"ש אלישיב זצוק"ל שזה חשש חמץ, וכתב רבינו הגאב"ד שליט"א שיש לברר אצל המומחים כיצד זה נעשה בימינו. ובירור שעשינו אצל המומחים בטחנות הקמח תהליך היצור בימינו של קמח לבן, כמעט בודאי שמביא לידי חימוץ של הקמח.
קמח מלא – אינו עובר תהליך זה, ועל כן אינו ודאי חמץ.
קפה – ללא חשש חמץ. קפה בטעמים יש לחשוש.
קציצות צמחיות – חמץ גמור, מאחר שמכילות בנוסף לגלוטן גם פירורי לחם בכמות גדולה, [ברכתם מזונות]
ביצורים שלאחר הפסח מצוין על זה נעשה לאחר הפסח מקמח שנשחן לאחר הפסח, אבל נשאתר בעיית הגלוטן.
רטבים – סויה, חמוץ מתוק, צ'ילי, – לעיתים מכיל קמח ואז זה חמץ גמור, ויש לבדוק את הרכיבים.
רוטב פטריות, צלי מאבקה – חשש חמץ.
שוקולד וחטיפי שוקולד – חלקם חמץ, וכולם בחשש חמץ, וודאי קטניות.
שימורי ירקות – בחשש תערובת חמץ, ויש למכור כדן.
שימורי פירות – רוב השימורים מכילים מלח לימון שרובו הוא ספק חמץ, אלא שמטרת המלח לימון הוא לשמר/לייצב, ולא לתת טעם, והוא בטל בשישים על כן לא נאסר, ויש למכור כדן.
שימורי דגים – מכיל לעיתים פרוטאינים שמקורם מקטניות [ממרח טונה וכדו' בהכשר בד"ץ העד"ח מכיל עמילן קטניות בלבד]
שמרים טריים – ללא חשש חמץ.
שמרים יבשים – ספק תערובת חמץ (השמר הראשוני יכול להיות שנוצר מחמץ), על כן נמכר כדן, מותר להשתמש לכתחילה.
שתייה קלה – חשש תערובת חמץ, ניתן למכור כדן.
תבלינים – רוב התבלינים [ללא תערובת] ללא חשש חמץ, כמון, בחשש תערובת חמץ. תערובות ייתכן בחשש חמץ.
תה – רגיל ללא חשש. תה עם טעמים בחשש תערובת חמץ.
תוספי תזונה – חייב כשרות טובה.
תרופות – מכילות תמיד עמילן שנועד לדבק והוא מעמיד, אבל זה ספק חמץ, ספק קטניות, וגם דרך כלל בטל ברוב [לא בשישים]
תרופה סירופ – חומרי טעם בעיקר מחו"ל יכולים להיות חמץ גמור, וגם תוצרת הארץ זה ספק חמץ, ובנמכר כדן ניתן להשתמש.
כמובן שחובה לקחת תרופות על פי הוראת רופא!!!

כמה ידיעות לחג הפסח.

איפור – אודם ראוי רק עם הכשר, יתר האיפור ללא חשש.
בושם – סוגים טובים הם ללא חשש.
כלים חד פעמי – מפלסטיק (כולל צבעוני) ללא כל חשש בפסח. חד פעמי מנז'טים מנייר וכו' צריך כשרות.
דבק נייר – ללא חשש
מוצרי ניילון – לא צריך כשרות. (להוציא ניילון נצמד, וגלילים גדולים של ניילון שולחן)
מוצרי נייר – הבאים במגע עם אוכל כגון מנג'טים נייר לספוג שמן וכדו', ראוי שיהיה בכשרות לפסח. נייר אשר לא בא במגע ישיר עם אוכל, אין חשש.
סבון ושמפו – ראוי כשר לפסח.
שמפו תינוקות – גם ללא כשרות
משחה ונוזל כלים – ראוי כשר לפסח.
קרמים ומשחות – ראוי עם הכשר
משחות רפואיות – לא צריך כשרות.
שמן זית למאור – מותר להדליק בו גם ללא כשרות לפסח.